

КОНТРА СУНЦА

Био сам можда трећи или четврти основне кад су ме заједно са осталом дјецом из разреда спаковали у расклимани минибус рђаве боје коју су сви из неког разлога називали црвеном. Паметна глава из комитета незапамтљивог имена је смислила: ако су премали за Омладинску радну акцију, барем су стасали да беру јабуке и љешнике. И крушке. И све што треба да се бере.

Тог јутра било је необично топло; љето је још показивало мишиће. Пред сами полазак са паркинга испред Дома спортова, мајка ме повуче у страну и помало завјеренички рече:

- Биће ти мука ако те опали сунце у аутобусу.
- Знам – промуцах.
- А знаш ли гдје идеш?
- Нека Челаруша, плантажа воћа – одговорих збуњено.
- Не питам те то, него на коју страну свијета?
- Немам појма.
- Наравно да немаш! Ништа ти не знаш о стварима које могу да ти користе у животу! Погледала ме је сажаливо, брижно и разочарано у исти мах, па додаде:
- Види, сине... Ако сунце излази на истоку, а ти путујеш на сјевер у пријеподневним сатима, хоћеш ли сјести на лијеву или на десну страну аутобуса?

Сигуран сам да се граја са паркинга чула барем сто метара даље, можда и до Саве, али ја сам се обрео у тишини какву може да изњедри само једна ствар на свијету – питање на које не знаш одговор. Питање је личило на она из књижице *Занимљива мајкемајка* коју сам добио за седми рођендан. Ко дјетету купује такве поклоне? Упркос обећању које је давао наслов, ништа ми у њој није било занимљиво. А дао сам јој шансу. Можда у два или чак три наврата. Посљедњи пут претурао сам само по задњим страницама на којима су се налазили одговори. Углавном су изгледали тако прости ти одговори. Просто да те обузме стид.

- Видјевши, ваљда, да сам се умусио и постидио, стара се благо осмијехну и рече:
- Упамти, сине, увијек сједи контра сунца!

Ни данас нисам сигуран да ли ми је након тога махнула док сам се трапаво пентрао у конзерву на точковима или је тек резигнирано одмахнула. Мала је разлика између махања и одмахивања младом оку. На концу, од махнути до одмахнути је тек мајушно од.

Какогод, то је била сва теоријска обука. С годинама сам тешко ухватљиву поуку прокљувати кроз праксу. Путовало се с одредом извиђача у Коњиц, са ронилачким клубом у Лошињ, са шахистима у Добој, с екскурзијом у Боку. Прије сваког путовања већ сам знао гдје треба да сједнем како ми, барем већи дио пута, сунце не би ишло у лице.

Никад нисам имао прилику да се похвалим како сам уклавирео цаку. Чак ни онда по повратку из Челаруше када сам, додуше потпуно случајно, изабрао праву страну котрљајућег рђана. Разлог зашто сам присутне укућане ускратио побједоносног хода подједнако је тужан и комичан. Наиме, нико нам тамо није рекао да је дозвољено понијети кући воћа колико стане у једну врећицу. Зато сам, уморан и дурљив због цјелодневног ринтања, одлучио да наплатим свој рад, при чему сам, ако добро памтим, прекршио по ставку из пионирске заклетве и Божјих заповијести. У чарапе докољенке натрпао сам љешнике који су се на путу до аутобуса спустили скроз до табана, подбадајући, боцкајући и жуљајући до суза. До излазне капије Челаруше, гдје сам сазнао да сам их уредно могао понијети у кеси, већ сам увелико храмао као ветеран Солунског фронта. Тад је било касно да се призна срамотан чин.

Стид са паркинга од тога јутра васкрсну и натјера ме да у тишини отрпим глупост и лакомост.

У стан сам, умјесто са шампионски подигнутим рукама, ушао подвијеног репа, видно шепалући и са болном гримасом на лицу. И као да то није било довољно, мати је одржала једно од својих предавања. То предавање било је јасно и гласно (још како!) и уопште, било је све само не мистериозно и закукуљено као лекције из *Занимљиве математике*. А опет, стид ме је обузео и трећи пут тога дана. Бучан, опипљив стид. На крају, да би мало ублажила читаву ствар, мати ми стави облоге на ноге и рече како ће направити најслађи колач од љешника које сам с муком прошверцовао. О распореду сједења у аутобусу и мучнини у вожњи нисмо говорили.

Ни те вечери, нити икада послје.

То јутро било је налик на оно кад су нас укипали у бус за Челарушу. Имали смо ранчеве на леђима, понеку скривену сузу под капком, аутобус је био рђава крнтија, а наоколо су грактали родитељи и родбина.

– Ајмо, ајмо, јунаци, шта сте се укипили – подбадачки узвикну униформисани вођа пута, па додаде – Неће се рат сам од себе водити!

Нисам знао куда нас возе. Знао сам само да идемо негдје на линију.

Без размишљања сјео сам на прво празно сједиште. Погледао сам кроз прозор ка небу. Облаци су били ниски, дебели и мрачни. Онда сам погледао у мајку и махнуо јој. Или сам можда само одмахнуо.

Свеједно је гдје данас сједим, помислих.

На коју год страну, сигурно је контра сунца.